

VAKTİYLE MERHUM ŞEVKET ZENGİNDEN GELEN SORU VE CEVABIMIZ (2)

(...düenden devam)

Özetle: Mirasta kadına erkeğin yarısı kadar pay verilmesinin doyurucu bir izahı var mıdır?

Cevap: Şevket Bey, uzun mailinizi aldım. Benim kanaatime göre Kur'ân'daki miras taksimi, orijinal değil, Arap miras taksiminin biraz reforme edilmiş şeklidir. Araplar kız çocuğuna çoklukla hiç miras vermiyorlardı. Kur'ân ona hiç değilse kardeşinin yarısı kadar miras hakkı tanımıştır. Bu da o zamana göre kadın lehine büyük bir reformdur.

Ama benim kanaatime göre din miras taksimi, kısas, diyet gibi dünyaya ilişkin ve zamanla değişecek sorunlar değil, Allah ile kul arasında her zaman var olan ve hiç değişmeyecek olan iletişimdir. Kur'ân, dünya nizamı için bazı kurallar getirmiştir. Amaç toplumun düzenini sağlamaktır. Ama bunlar değişmez kurallar değildir. Zamanla değişme hüviyeti gösterir. Değişmez olsaydı dinlerde nesih diye bir şey söz konusu olmazdı. Değişmeyecek olan nedir? Toplum düzenini sağlamak ve kulların hukukunu korumaktır. Nitekim İslâm bilginlerinden Tûfî, bu meseleye parmak basmış ve dinin hukuk kurallarının kamunun maslahatını sağlamak olduğu esasına dayanarak birçok çağdaş yorum yapmıştır. Bu eserin özet çevirisini "Kur'ân Ansiklopedisi'nde vermiştik.

Şimdi insanlar isterse mallarını Kur'ân'ın taksimine göre üleştirirler. Ama isterlerse modern kanuna göre taksim ederler. Taraflar buna razı olduktan sonra Allah onlara kızmaz, niye öyle taksim ettiniz, demez. Zira mirasçılardan birisi, hakkından vazgeçer de tamamen ötekilere bağışlarsa sorumlu olur mu? Olmaz. Nitekim Karadeniz bölgesinde ve Anadolu'nun birçok yerinde kız kardeşler, haklarını erkek kardeşlerine bırakırlar. Buna itiraz eden olmaz, dine aykırı davrandı denmez, tam tersine böyle yapan kız fedakâr diye övgüye layık görülür.

Kısastan amaç, cinayetleri önlemektir. Ama taraflar razı olursa bunu uygulamaz, diyete çevirirler. Maktulün tarafı isterse diyeti de almaz, bağışlar ve katil hiç ceza giymez. Kur'ân bu seçenekleri getirdiğine göre demek ki cezayı toplumun rızasına bırakmıştır. Esas olan düzeni sağlamaktır, ceza uygulamak değil. Şayet toplum Kısas cezasını ağır bulur da bunu hapse çevirir ve hapisle düzeni sağlamaya karar verirse kanaatime göre bu, Allah'ın rızasına aykırı

kesmek gerek vesselâm.”
